

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **M. T.**, zast. Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou, se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 3. 2. 2009, č. j. 49 Az 44/2008 - 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupkyni žalobce Mgr. Bohdaně Novákové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5712 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 3. 2. 2009, č. j. 49 Az 44/2008 - 33, zastavil řízení o žalobě žalobce proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-342/LE-BE03-BE07-2008, ze dne 17. 6. 2008, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, neboť žádost žalobce shledal nepřipustnou ve smyslu § 10a písm. e) téhož zákona.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost a požádal o ustanovení zástupce.

Krajský soud v Praze usnesením ze dne 17. 2. 2009, č. j. 49 Az 44/2008 - 41, ustanovil zástupkyní stěžovatele pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Bohdanu Novákovou, advokátku.

Podáním ze dne 1. 4. 2009 zástupkyně stěžovatele kasační stížnost doplnila.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné, ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany není jenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájmem stěžovatele

je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud tak mohl přijatelnost kasační stížnosti posoudit pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatel v kasační stížnosti a jejím doplnění označil kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a namítal, že soud nedostatečně zjišťoval skutečný pobyt stěžovatele. Konstatoval, že nelze užít ustanovení § 33 písm. e) zákona o azylu, protože stěžovatel novou adresu pobytu nenahlásil (nerozumí vůbec česky) a nikam ostatně nehlásil ani své umístění do zařízení pro zajištění cizinců. Soud měl tedy postupovat podle § 33 písm. b) téhož zákona a zastavit řízení jen v tom případě, že skutečně nelze zjistit adresu pobytu. Soud měl proto aktivně a cíleně zjišťovat místo pobytu stěžovatele, aby mohl dospět k závěru, že jeho místo pobytu nelze zjistit. Soud se však dotázal pouze policie a zařízení pro zajištění cizinců. Stěžovatel konstatoval, že soudu muselo být známo, že mu byl udělen výjezdní příkaz do 19. 2. 2009, a pokud by nevycestoval, musel by se dostavit na policii k prodloužení víza. V tom okamžiku mohla být zjištěna jeho současná adresa. Soud měl také více spolupracovat s opatrovníkem a policií. Stěžovatel podotkl, že se několik málo dnů po vydání rozhodnutí sám dostavil na soud. Navíc soud dne 18. 12. 2008 vydal potvrzení o probíhajícím řízení, které stěžovatel potřeboval jako doklad k prodloužení víza. Stěžovatel tedy byl na území České republiky a byl v kontaktu s policií a opatrovníkem. Stěžovatel uzavřel, že soud by při náležitém úsilí neměl problémy jeho adresu zjistit; došlo tak k nesprávnému použití § 33 písm. b) a e) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud předesílá, že podle úředního záznamu ze dne 30. 12. 2008, č. j. 49 Az 44/2008 - 26, bylo v databázi žalovaného zjištěno, že stěžovatel je hlášen k pobytu na adrese Zařízení pro zajištění cizinců Bělá, telefonickým dotazem u zaměstnankyně tohoto zařízení soud dále zjistil, že stěžovatel byl dne 25. 11. 2008 propuštěn a jeho další pobyt není znám. Podle sdělení Správy uprchlických zařízení ze dne 12. 1. 2009 byl stěžovatel dne 25. 11. 2008 propuštěn ze zařízení po uplynutí zákonné lhůty pro zajištění; adresa dalšího pobytu není známa. Podle sdělení Policie České republiky ze dne 7. 1. 2009 má stěžovatel udělen výjezdní příkaz k opuštění republiky, platný do 19. 2. 2009; poslední adresa pobytu od 29. 5. 2008 Zařízení pro zajištění cizinců Bělá - Jezová, jiná adresa pobytu není známa.

Obdobnou procesní situaci již Nejvyšší správní soud opakovaně řešil např. v rozsudku ze dne 23. 4. 2009, č. j. 4 Azs 10/2009 - 59, www.nssoud.cz, nebo v rozsudku ze dne 29. 4. 2009, č. j. 4 Azs 2/2009 - 33, www.nssoud.cz. V obou případech Nejvyšší správní soud uvedl, že zjištění krajského soudu z databáze žalovaného a ze sdělení Policie České republiky, že stěžovatel opustil místo, kde byl podle obou evidencí hlášen k pobytu, a jinou adresu příslušným orgánům, ani soudu nesdělil, jednoznačně svědčí pro závěr, že pobyt stěžovatele v době rozhodování krajského soudu nebyl znám.

Ve zmíněném rozsudku ze dne 29. 4. 2009, č. j. 4 Azs 2/2009 - 33, www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud uvedl, že údaje sdělené cizineckou policií, pokud nebyly vyvráceny, představují relevantní podklad pro rozhodnutí o zastavení řízení podle § 33 zákona o azylu ... soud totiž disponuje jen velmi omezenou škálou možností, jak ověřit místo pobytu stěžovatele: základním zdrojem údajů o místě pobytu jsou pochopitelně podání stěžovatele, případně jeho zástupce, dalšími zdroji jsou databáze žalovaného a evidence cizinecké policie. Jiný běžný a efektivní způsob zjišťování místa pobytu není Nejvyššímu správnímu soudu znám ...

V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud též podotkl, že *řadě komplikací lze předejít důsledným uplatňováním pravidla stanoveného v § 33 písm. e) téhož zákona. Je-li totiž účastník řízení neznámého pobytu, vždy současně platí, že se nezdržuje v místě hlášeného pobytu a jeho změnu soudu neoznámil. Tato skutečnost se přitom prokazuje mnohem snáz než samotný neznámý pobyt.*

Dále lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 - 58, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 707/2005, www.nssoud.cz, podle kterého *nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu (§ 33 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) je dána jen tam, kde krajský soud vyvíjel požadované úsilí ke zjištění místa pobytu žadatele a přes toto úsilí a případně další pátrání v příslušných evidencích pobyt žadatele nebyl zjištěn a zůstal zcela neznámý.*

V rozsudku ze dne 23. 4. 2009, č. j. 4 Azs 10/2009 - 59, www.nssoud.cz, pak Nejvyšší správní soud vyslovil: *Jestliže je dán jeden z důvodů v citovaném ustanovení (§ 33 zákona o azylu) vyjmenovaný, je pak lhostejné, zda na případ stěžovatele je možno užít i důvod další; jeho zkoumání by bylo v rozporu se zásadou procesní ekonomie. Stejně tak by nebylo účelné, aby se v souzené věci soud znovu zabýval případem žadatele o udělení mezinárodní ochrany, jenž svým chováním, tj. svévolným opuštěním místa hlášeného pobytu a neoznámením změny svého pobytu soudu rozhodujícímu v jeho azylové věci, dal jednoznačně najevo, že mu na kladném výsledku řízení ve věci mezinárodní ochrany nezáleží.*

Aplikace ustanovení § 33 písm. e) zákona o azylu tak byla v projednávané věci zcela namístě, neboť stěžovatel byl po opuštění zařízení pro zajištění cizinců povinen ohlásit své místo pobytu cizinecké policii a splnění této povinnosti se nemohl zprostit ani tím, že nerozumí česky. Potvrzení o probíhajícím řízení vystavil krajský soud dříve, než zjistil, že místo pobytu stěžovatele není známo, a pokud je stěžovateli předal osobně, mohl stěžovatel v tomto okamžiku splnit svou zákonnou povinnost a sdělit soudu svou současnou adresu. Ani pozdější objevení se stěžovatele nemá žádný vliv na správnost rozhodnutí krajského soudu.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Odměna ustanovené zástupkyni stěžovatele Mgr. Bohdaně Novákové, advokátce, byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů [první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky] a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupkyně stěžovatele doložila, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 4800 Kč, tj. 912 Kč. Zástupkyni stěžovatele bude vyplacena částka

ve výši 5712 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu